

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 104

januar 2008.

Sadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva (Saadi v. the United Kingdom) - 13229/03

presuda od 29.1.2008. godine [Veliko veće]

Član 5

Član 5, stav 1, tačka f

Sprečavanje neovlašćenog ulaska u zemlju

Sedmodnevno lišenje slobode u prihvatnom centru azilanta kom je odobren „privremeni boravak”: *nema povrede*

Član 5, stav 2

Informacije o razlogu za hapšenje

Kašnjenje od 76 časova u obaveštavanju azilanta kom je odobren „privremeni boravak” o osnovama za njegovo naknadno lišenje slobode u prihvatnom centru: *povreda*

Činjenice: Podnosilac predstavke, irački Kurd, pobegao je iz svoje zemlje porekla i 30. decembra 2000. stigao na londonski aerodrom Hitrou (*Heathrow*). Odmah je zatražio azil i odobren mu je „privremeni boravak”. Nakon što se 2. januara 2001. prijavio imigracionim vlastima, lišen je slobode i premešten u Prihvatni centar Oukington (*Oakington Reception Centre*) u koji su upućivani azilanti za koje se smatralo da neće pobeći i čiji su se zahtevi za azil razmatrali po „ubrzanom” postupku. Uručeno mu je standardno obaveštenje o razlozima njegovog lišenja slobode i njegovim pravima, ali u njemu nije objašnjeno da je zadržan kako bi njegov zahtev bio razmotren po „ubrzanom” postupku. Službenik za imigraciona pitanja je 5. januara 2001. telefonom obavestio zastupnika podnosioca predstavke da je on lišen slobode jer je irački državljanin koji ispunjava kriterijume za zadržavanje u prihvatnom centru. Zahtev za azil podnosioca predstavke je prvo odbijen 8. januara 2001. i njemu je formalno odbijen zahtev da uđe u Ujedinjeno Kraljevstvo. Pušten je na slobodu sledećeg dana a kasnije mu je odobren azil, nakon što je usvojena njegova žalba na odbijanje zahteva za ulazak u zemlju. Podneo je zahtev za sudsku reviziju odluke o lišenju slobode. Taj zahtev je na kraju odbio Dom lordova, koji je utvrdio da je lišenje slobode određeno radi sprovođenja ubrzanog postupka u Oukingtonu bilo razumno i srazmerno. Veće Evropskog suda za ljudska prava je u presudi od 11. jula 2006.

utvrdilo da nije došlo do povrede člana 5, stav 1 Konvencije, ali da nije ispunjen zahtev iz člana 5, stav 2 o blagovremenom obaveštavanju o razlozima za lišenje slobode (vidi Obaveštenje o praksi Suda br. 88).

Pravo: Član 5, stav 1, tačka f – (a) *Značenje izraza „da bi se sprečio njegov neovlašćeni ulazak“:* Pravo Države da kontroliše ulazak i boravak stranaca na svojoj teritoriji nužno podrazumeva njeno pravo da liši slobode potencijalne imigrante koji su podneli zahtev za ulazak, bilo podnošenjem zahteva za azil ili na drugi način. Svaki ulazak je „neovlašćen“ do trenutka dok nije „ovlašćen“, a lišenje slobode lica koje želi da uđe u zemlju i kom je potrebno, ali još nema ovlašćenje da to učini bi, bez ikakvih izmena u formulaciji izraza, imalo sledeći cilj: „da bi se sprečio njegov neovlašćeni ulazak“. Sud nije prihvatio da azilant, čim se preda imigracionim vlastima, pokušava „ovlašćeno“ da uđe u zemlju. Članom 5, stav 1, tačka f nije dozvoljeno lišenje slobode isključivo osoba za koje je dokazano da pokušavaju da izbegnu pravila o ulasku. Takvo bi tumačenje bilo preusko, a i nesaglasno sa smernicama i preporukama Ujedinjenih nacija i Saveta Evrope.

(b) *Proizvoljnost:* Načelo po kojem lišenje slobode ne sme da bude proizvoljno odnosi se na lišenje slobode shodno prvom delu odredbe u članu 5, stav 1, tačka f (neovlašćeni ulazak) na isti način na koji se odnosi na lišenje slobode shodno drugom delu te odredbe (deportacija ili ekstradicija). Stoga ne postoji nikakav zahtev da lišenje slobode treba razumno smatrati nužnim i da načelo srazmernosti treba primenjivati samo kako bi se obezbedilo da lišenje slobode ne traje nerazumno dugo. Shodno tome, lišenje slobode shodno prvom delu odredbe u članu 5, stav 1, tačka f nije proizvoljno ako zadovoljava sledeća četiri uslova: da je sprovedeno u dobroj veri; da je blisko povezano sa svrhom sprečavanja neovlašćenog ulaska u zemlju; da su mesto i uslovi lišenja slobode odgovarajući, imajući u vidu da je lice lišeno slobode verovatno pobeglo iz svoje domovine u strahu za sopstveni život; i da trajanje lišenja slobode ne premašuje rok koji je razumno potreban za ostvarenje željene svrhe.

Prihvaćeno je da je režim lišenja slobode u Oukingtonu imao za cilj da obezbedi brzo razmatranje oko 13.000 od približno 84.000 zahteva za azil, koliko ih je u to doba godišnje podnošeno u Ujedinjenom Kraljevstvu. Ostvarivanje tog cilja je podrazumevalo organizovanje i do 150 saslušanja na dan, te bi čak i mala kašnjenja mogla da poremete ceo program. Odlučeno je da podnosilac predstavke bude lišen slobode na osnovu procene da njegov predmet može biti razmotren u ubrzanom postupku. Nacionalne vlasti su stoga postupale u dobroj veri kada su podnosioca predstavke lišile slobode. Zaista, politika na kojoj se zasnivao režim u Oukingtonu je opšte uzev trebalo da bude od koristi azilantima jer je omogućavala ekspeditivno razmatranje njihovih zahteva. Lišenje slobode je takođe bilo blisko povezano sa svrhom sprečavanja neovlašćenog ulaska pošto je imalo za cilj da omogući vlastima da brzo i efikasno odlučuju o zahtevu za azil podnosioca predstavke. U pogledu mesta i uslova lišenja slobode, centar je bio posebno adaptiran za smeštaj azilantata i imao je razne objekte za rekreaciju, molitvu, službu lekarske pomoći i, što je najvažnije, službu pravne pomoći. Podnosilac predstavke se nije žalio na uslove. Konačno, ne može se reći da je lišenje slobode u trajanju od sedam dana pre nego što je oslobođen, dan nakon što je prvostepeni organ odbio njegov zahtev, bio duži od perioda koji je razumno bio potreban za brzo procesuiranje njegovog zahteva za azil. Sud je takođe utvrdio da je pribegavanje širem i češćem korišćenju ovlašćenja vezanih za lišenje slobode bespotrebno zahvaljujući efikasnijem sistemu za razmatranje velikog broja zahteva za azil.

Zaključak: nema povrede (jedanaest glasova za, šest protiv).

Član 5, stav 2 – Veliko veće se složilo sa Većem da uopštene izjave – kao što su parlamentarna saopštenja – ne mogu da zamene potrebu obaveštavanja pojedinca o razlozima za njegovo hapšenje ili zadržavanje u pritvoru. Podnosilac predstavke je prvi put saznao pravi razlog lišenja slobode od svog zastupnika 5. januara 2001, kada je već bio lišen slobode 76 sati. Pod pretpostavkom da je

usmeno saopštavanje razloga zastupniku zadovoljavalo zahteve člana 5, stav 2, toliko kašnjenje nije bilo saglasno zahtevu za blagovremeno obaveštavanje o razlozima lišenja slobode.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 41 – Utvrđivanje povrede samo po sebi predstavlja dovoljno pravično zadovoljenje.

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

© **Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.**

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate publishing@echr.coe.int ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int